

سایت ویژه ریاضیات www.riazisara.ir

درسنامه ها و جزوه های ریاضی

سوالات و پاسخنامه تشریحی کنکور

نمونه سوالات امتحانات ریاضی

نرم افزارهای ریاضیات

...

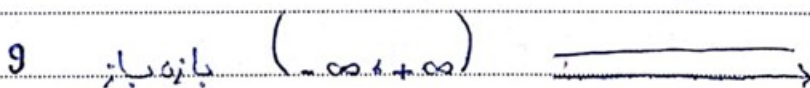
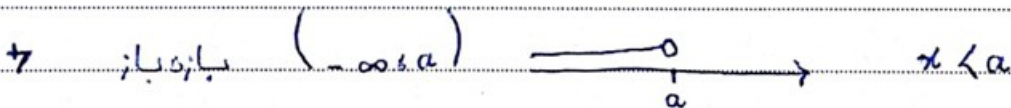
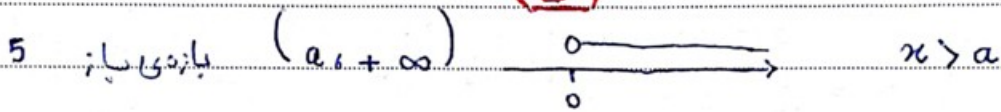
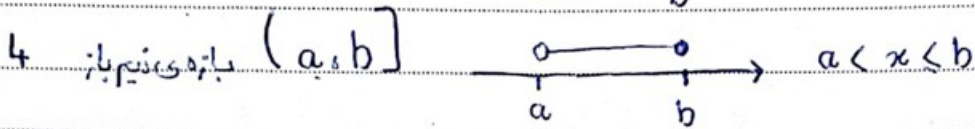
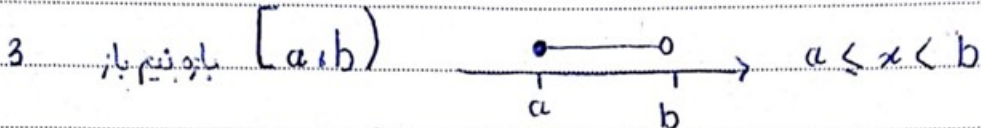
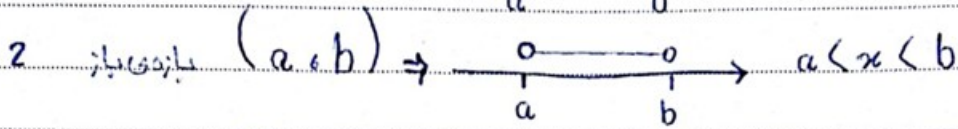
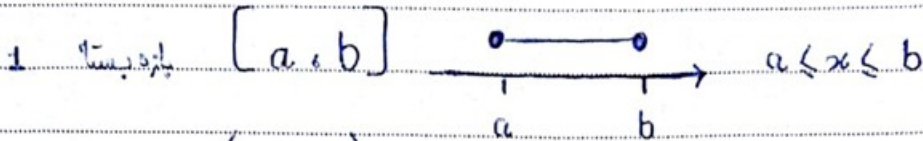
کانال سایت ریاضی سرا در تلگرام:

<https://t.me/riazisara>

(@riazisara)

بازه ها:

تفاوت: جواب نامعادله ای $1 < 2x \leq 4$ کدام بازه می باشد؟

$$1 < 2x \leq 4 \xrightarrow{\div 2} \frac{1}{2} < x \leq 2$$

$$[-2, 2] \quad 2$$

$$[-1, 1] \quad 1$$

$$\frac{1}{2} < x \leq 2 \Rightarrow \left[0, \frac{1}{2}\right]$$

$$\left[0, \frac{1}{2}\right] \quad 3 \quad \checkmark$$

$$[-2, 2] \quad 4$$

Arman

مسئله ۱: باسخت نامعادله $x + 1 \leq 3x - 2 < 2x - 7$ به صورت کدام بازه است؟

$[-1, 3) - 2$ $(-5, 5] - 1$ ✓

$(-1, 3] - 3$ $[-4, 3] - 3$

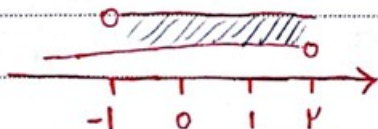
$$\begin{cases} 2x - 7 < 3x - 2 \Rightarrow 2x - 3x < -2 + 7 \Rightarrow -x < 5 \Rightarrow x > -5 \\ 3x - 2 \leq x + 1 \Rightarrow 3x - x \leq 1 + 2 \Rightarrow 2x \leq 3 \Rightarrow x \leq 1.5 \end{cases}$$

مسئله ۲: اگر عدد m متعلق به $(m+2, 2m+1)$ باشد عدد m کدام است؟

$1 - m > -2$ ✓ $2 - 1 < m < 2$

$$(m+2, 2m+1) \Rightarrow \begin{cases} 2 > m+2 \Rightarrow 2 > m \Rightarrow m < 2 \\ 2 < 2m+1 \Rightarrow 2 < 2m \Rightarrow 1 < m \end{cases}$$

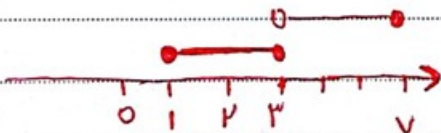

میتوانیم اگر عدد در بازه $[2n-1, 2n+14]$ باشد بزرگترین بازه ای که می تواند اختیار کند کدام است ؟

1- $[-2, 2]$ 2- $[-2, 2]$ 3- $[-3, 3]$ 4- $[-2, 3]$ 5- $[-2, 3]$

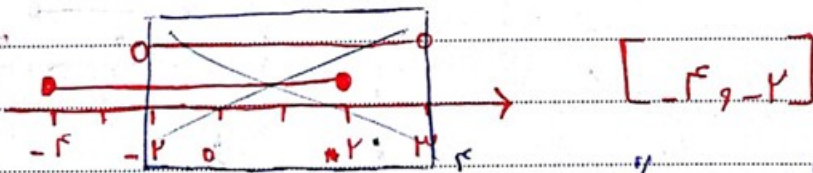
میتوانیم: فاصله شده عبارت $[3, 7]$ و $[1, 3]$ کدام بازه است ؟

1- $[3, 7]$ 2- $[2, 4]$ 3- $[5, 7]$ 4- $[1, 7]$

میتوانیم: حاصل $[-2, 2] - [-2, 3]$ کدام است ؟

1- $[-2, -2]$ 2- $[-2, -2]$ 3- $[-2, -2]$ 4- $[-2, -2]$

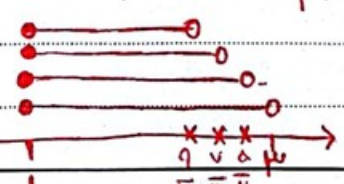
اگر $A_n = [1, 2 + \frac{1}{n}]$ آنگاه $\bigcap_{i=1}^{\infty} A_i$ کدام است ؟

1- $[1, \frac{9}{4}]$ 2- $[1, \frac{3}{2}]$ 3- $[1, \frac{4}{3}]$ 4- $\emptyset$

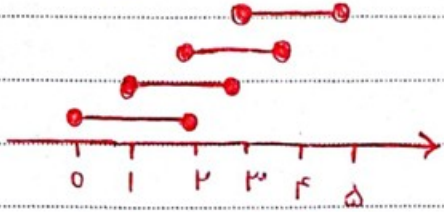
$A_1 = [1, 2 + \frac{1}{1}] = [1, 3]$ $A_2 = [1, 2 + \frac{1}{2}] = [1, \frac{5}{2}]$

$A_3 = [1, 2 + \frac{1}{3}] = [1, \frac{7}{3}]$

$A_4 = [1, 2 + \frac{1}{4}] = [1, \frac{9}{4}]$

1. $\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n$ و $\bigcap_{n=1}^{\infty} A_n$ را برای $A_n = [n-1, n+1]$ بیابید.
 2. کدام مجموعه‌ها برابر است؟

1- $\{x \mid 1 \leq x \leq \Delta\}$

2- $\{x \mid 0 \leq x \leq \Delta\}$

$\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n = [0, \Delta]$ و $\bigcap_{n=1}^{\infty} A_n = \{2\}$

3- $\{x \mid 0 \leq x \leq \Delta, x \neq 2\}$

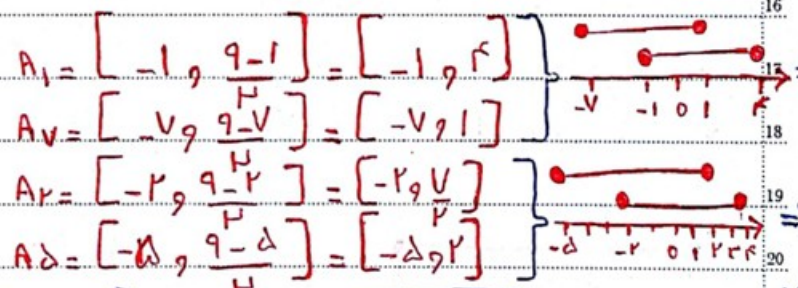
$\bigcup_{n=1}^{\infty} A_n \setminus \bigcap_{n=1}^{\infty} A_n = [0, \Delta] - \{2\}$

4- $\{x \mid 1 \leq x \leq \Delta, x \neq 2\}$

12. برای $A_i = [-i, \frac{9-i}{2}]$ و $i \in \{1, 2, 3, \dots, 9\}$
 13. $(A_1 \cap A_2) \cup (A_1 \cap A_3)$ را بیابید.
 14. $(A_1 \cap A_2) \cup (A_1 \cap A_3)$ را بیابید.

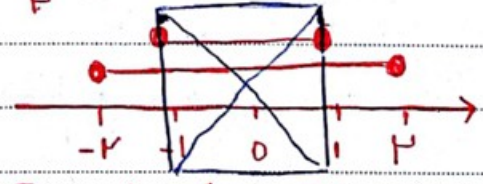
15. $\bigcup_{i=1}^9 A_i = [-1, 2]$ و $\bigcap_{i=1}^9 A_i = [-2, -1] \cup [1, 2]$

16. $\bigcap_{i=1}^9 A_i = \emptyset$

$\Rightarrow [-1, 1]$

$\Rightarrow [-2, 2]$

$[-2, -1] \cup [1, 2]$

1 - قلمچی: کدام یک از اعداد زیر متعلق به مجموعه؟
 $(-\infty, 3) \cap [2, 5)$

@Riazi_Mahmoodi

7 - قلمچی: اگر $A = \{x \in \mathbb{R}, x > 1\}$ و $B = \{x \in \mathbb{R}, x \leq 4\}$ ~~مجموعه~~
 آنگاه مجموعه $(A-B) \cup (B-A)$ برابر کدام گزینه است؟

10 $\checkmark$ 1- $\mathbb{R} - (1, 4]$ 2- $\mathbb{R} - [1, 4)$ 3- $\mathbb{R} - [1, 4]$ 4- $\mathbb{R} - (1, 4)$

12 - کدام مجموعه زیر، نمایانگر $\mathbb{R} - (-2, 1]$ است؟

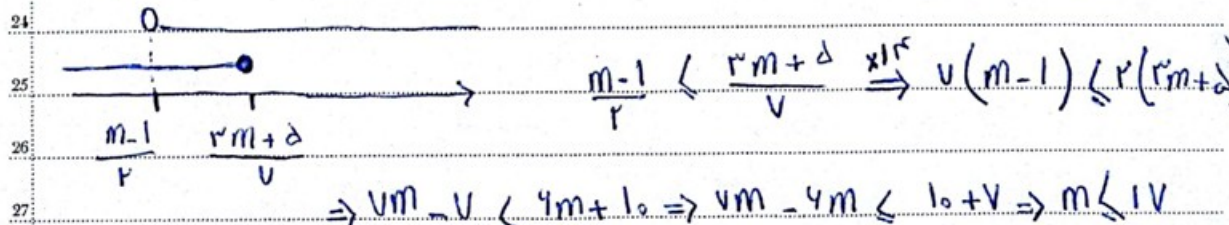
11 1) $\{x \in \mathbb{R} \mid x < -2, x > 1\}$ 2) $\{x \in \mathbb{R} \mid x < -2, x > 1\}$

16 3) $\{x \in \mathbb{R} \mid x < -2 \text{ یا } x > 1\}$ 4) $\{x \in \mathbb{R} \mid x < -2 \text{ یا } x > 1\}$

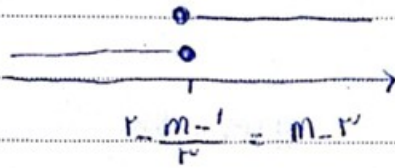
21 - گنج: اگر $\left[-\infty, \frac{3m+d}{v} \right] \cup \left(\frac{m-1}{r}, +\infty \right) = \mathbb{R}$ است؟

23 1) $m=1$ 2) $m \geq 14$ 3) $m > 14$ 4) $m \leq 14$

1 - نشر اللمة: $\mathbb{R} \cap \left[\frac{m-1}{3}, 2 \right) \cup (-\infty, 2)$ متبوعه تا
 2 عضون بائند، مقدار m کدام است؟

- 1) 1   2) $\sqrt{2}$ 3) $\frac{1}{2}$ 4) -1

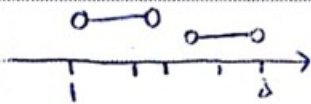
$x^2 \Rightarrow 4 - (m-1) = 2m - 9 \Rightarrow 4 - m + 1 =$

$2m - 9 \Rightarrow -m - 2m = -9 - 4 \Rightarrow$

$-3m = -14 \Rightarrow m = \frac{-14}{-3} = \boxed{m=4}$

10 - نشر اللمة: $\mathbb{R} \cap (2 - a^2) \cap (1, 2 + a^2) = \emptyset$ متعلق به کدام بازه
 است؟

- 1) $(-\infty, 1]$ 2) $[1, +\infty)$ 3) $(-1, 1)$ 4) $[1, 0]$

$\Rightarrow 2 + a^2 < 2 - a^2 \Rightarrow a^2 + a^2 < 2 - 2 \Rightarrow$

$2a^2 < 0 \Rightarrow a^2 < 0 \Rightarrow -1 < a < 1$

@Riazi_Mahmoodi

مجموعه، اللغو و دنباله «فصل اول»

مجموعه: هر دسته‌ای مشخص شده از اشیاء را یا یک مجموعه و آن اشیاء را اعضای آن مجموعه می‌نامند.

مجموعه‌ی تهی: مجموعه‌ای که هیچ عضوی نداشته باشد، مجموعه تهی می‌نامند و آن را با نماد $\emptyset$ نشان می‌دهند.

دو مجموعه‌ی مساوی: اگر هر عضو مجموعه A عضوی از مجموعه B و هر عضوی از مجموعه B عضوی از مجموعه A باشد می‌گویم $A = B$.

زیرمجموعه: اگر A و B دو مجموعه باشند به طوری که هر عضو A عضو B باشد می‌گویم A زیرمجموعه B است.

تلقا: مجموعه تهی زیرمجموعه‌ی هر مجموعه‌ای است.
تلقا: هر مجموعه زیرمجموعه‌ی خودش است.

نمایش مجموعه: مجموعه‌ها را با سازه‌ها، روش می‌توان نمایش داد:

- ۱- روش اعضای آن
- ۲- نمودار ورنج
- ۳- نماد ریاضی

مجموعه‌های ریاضی مهم:

- ۱- مجموعه اعداد طبیعی $N = \{1, 2, 3, \dots\}$
- ۲- مجموعه اعداد صحیح $W = \{\dots, -1, 0, 1, 2, \dots\}$
- ۳- مجموعه اعداد صحیح $Z = \{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, \dots\}$
- ۴- مجموعه اعداد گویا $Q = \{\frac{a}{b} | a \in Z, b \in N\}$
- ۵- مجموعه اعداد کمال $Q' = \{x | x \notin Q\}$
- ۶- مجموعه اعداد حقیقی $R = Q \cup Q'$

نکته: هر عدد عشاری که تعداد ارقام عشار آن بی شمار باشد و متناوب نباشد $\mathbb{Q}$ است.
 نکته: رابطه این مجموعه با صورت زیر است $\mathbb{N} \subset \mathbb{W} \subset \mathbb{Z} \subset \mathbb{Q} \subset \mathbb{R}$

مثال:

مبتکران: کدام مجموعه زیر تهی است؟

1) $A = \{x | x \in \mathbb{R}, x^2 \leq 0\}$ 2) $B = \{x | x \in \mathbb{N}, x-1 \in \mathbb{N}\}$

3) $C = \{x | x \in \mathbb{R}, \frac{x}{\pi} \notin \mathbb{R}\}$ 4) $D = \{x | x \in \mathbb{Z}, \sqrt{x} \in \mathbb{N}\}$

مسابقات ریاضی بلژیک: مجموعه $E = \{1, 2, \dots, \{1, 2\}\}$ مفروض است. کدام یک از گزاره‌های زیر نادرست است؟

1- $\{1, 2\} \in E$ 2- $\{1, 2\} \in E$ 3- $\emptyset \in E$ 4- $\{1\} \in E$

کدام بین: کدام مجموعه زیر تهی نیست؟

1- $\mathbb{W} \cap (\mathbb{Z} - \mathbb{N})$ 2- $\mathbb{Q} - \mathbb{Z}$ 3- $\mathbb{N} \cap (\mathbb{Q} - \mathbb{Z})$ 4- $\mathbb{Z} \cap (\mathbb{R} - \mathbb{Q})$

توجه: با ازای کدام مجموعه A و مجموعه‌های B هیچ عضوی ندارد $B = \{x | x^2 < 1, x \in A\}$

1- $\mathbb{W} - \mathbb{N}$ 2- $\mathbb{Q} - \mathbb{Z}$ 3- $\mathbb{Z} - \mathbb{W}$ 4- اعداد صحیح زوج

تعدادی ۹۴: $A = \{1, 2, \dots, \{1, 2, 3\}\}$ و $B = \{1, 2, 3, \dots, \{1, 2\}\}$ و $C = \{1, 2, 3\}$ باشند. کدام رابطه درست است؟

1- $A - B = C$ 2- $B - C = \emptyset$ 3- $B - C = \{1, 2\}$ 4- $A - B = \{C\}$

Arman

سراسری ۸۹: اگر $A = \{a, b, \{a\}, \{a, b\}\}$ و $B = \{a, b\}$ باشد مجموعه $A - \{B\}$ چند زیر مجموعه ای غیر تهی دارد؟

۱-۳   ۳۱-۳   ۷-۲ ✓   ۳-۱

$$A - \{B\} \Rightarrow \{a, b, \{a\}, \{a, b\}\} - \{\{a, b\}\} =$$

$$2^4 - 1 = 2^3 - 1 = 8 - 1 = 7$$

۲: اجتماع دو مجموعه:

مجموعه تمام اعضای است که یا به A یا به B (یا هر دو آنها) تعلق دارد.

@Riazi_Mahmoodi

قوانین اجتماع:

1 $A \cup B = B \cup A$

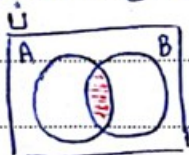
2 $A \subseteq B \Rightarrow A \cup B = B$

3 $A \cup \emptyset = A$

4 $\left\{ \begin{array}{l} A \subseteq A \cup B \\ B \subseteq A \cup B \end{array} \right.$

اشتراک دو مجموعه:

مجموعه ای تمام اعضای است که یا به A و هم به B تعلق داشته باشند.

Arman

تفاضل اشتراک:

1 $A \cap B = B \cap A$

2 $A \subseteq B \Rightarrow A \cap B = A$

3 $A \cap \phi = \phi$

4 $\begin{cases} A \cap B \subseteq A \\ A \cap B \subseteq B \end{cases}$

دو مجموعه‌ای جدا از هم:

دو مجموعه A و B آنکه $A \cap B = \phi$ می‌گویند آن دو جدا از هم هستند.

قوانین ترتیب اجتماع و اشتراک

1 $A \cap B \subseteq A \cup B$

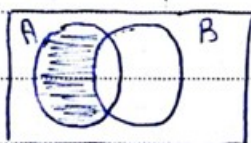
2 $\begin{cases} A \cap (A \cap B) = A \\ A \cap (A \cup B) = A \end{cases}$

3 $\begin{cases} A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C) \\ A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C) \\ A \cup (B \cup C) = (A \cup B) \cup C \\ (A \cup C) \cup B \end{cases}$

@Riazi_Mahmoodi

تفاضل دو مجموعه

تفاضل دو مجموعه B از A مجموعه‌ای تمام اعضای A است که با A تعلق دارند ولی با B تعلق ندارد.

قوانین تفاسیل:

1. $A - B \neq B - A$

2.
$$\begin{cases} A - A = \emptyset \\ A - \emptyset = A \\ \emptyset - A = \emptyset \end{cases}$$

4. $A - B \subseteq A$

5. $A \subseteq B \Leftrightarrow A - B = \emptyset$

3. $A - B = A - (A \cap B)$

مورد خاص: $A = B \Leftrightarrow A - B = B - A = \emptyset$

مثال:

تکلیف: اگر $A \cup B \subseteq \emptyset$ آنرا کدام تقریباً صحیح درستی است؟

1- $A = \emptyset \wedge B = \emptyset$ 2- $A = \emptyset \wedge B \neq \emptyset$

3- $A = \emptyset \wedge B = \emptyset$ 4- $A \neq \emptyset \wedge B = \emptyset$ ✓

تکلیف: اگر A زیرمجموعه‌ای از B باشد، آنرا کدام تقریباً صحیح درستی است؟ $(A \subseteq B)$

1- $(A \cup B) \cup B = A$ 2- $(A \cap B) \cup A = A$ ✓

1- $(A \cup B) \cap A = B$ 2- $(A \cup B) \cap B = A$ ✓

کتاب: اگر A و B دو مجموعه‌ای غیر تهی و $A \cup B \subseteq B$ آنگاه کدام گزاره درست است؟

- ۱- $B \subseteq A$
- ۲- $A \cap B = \emptyset$
- ۳- $A \cap B = B$
- ۴- $A \cap B = A$ ✓

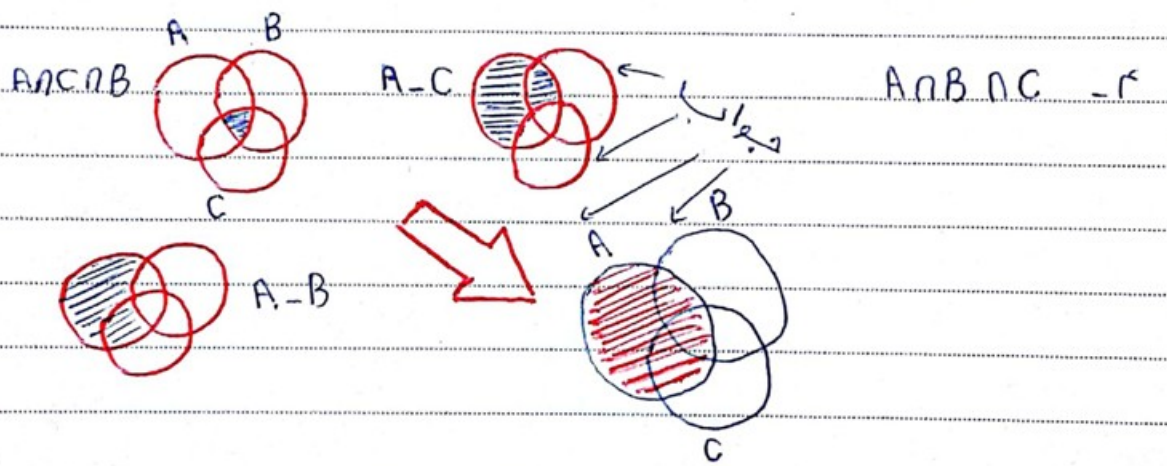
کتاب: اگر $A \subseteq B$ باشد، حاصل مجموعه $(A-B) \cap (A-C)$ کدام است؟

- ۱- C
- ۲- A
- ۳- B
- ۴- $\emptyset$ ✓

$A \subseteq B \Rightarrow A - B = \emptyset \Rightarrow (A - B) \cap (A - C) = \emptyset$

مبتکران: مجموعه $(A \cap C \cap B) \cup (A - B)$ برابر است با:
  $\rightarrow U(A - C)$

- ۱- $A - (B \cap C)$
- ۲- $A - (B \cup C)$
- ۳- A ✓

مبتکران: اگر $\{2, 7, 4\} = \{9, x, 2, 4\} \cap \{7, 6, 2, y\}$ باشد، آنگاه $x+y$ کدام است؟

- ۱- 13 ✓
- ۲- 19
- ۳- 18
- ۴- 17

$y=4$ و $x=7 \Rightarrow 4+7=13$

قبلی بسز: اگر $A \cap B = \emptyset$ و $A \cap C = \emptyset$ آنگاه کدام نتیجه گیری درست است؟

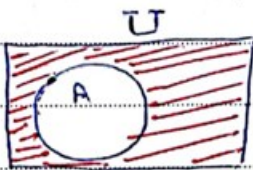
1- $B \cap C = \emptyset$ 2- $B \cap C \neq \emptyset$ 3- $A \cap (B \cup C) = \emptyset$ ✓

4- $A \cap (B \cap C) \neq \emptyset$

3

مجموعه‌ای مربع، مجموعه‌ای که همای مجموعه‌های مورد بحث؛ بر مجموعه آن باشد، مجموعه‌ای دایره‌ای یا مربع می‌نامیم و آن را با U یا M نشان می‌دهیم.

مجموعه‌ای متمم: اگر U مجموعه‌ای مربع باشد و $A \subseteq U$ باشد آنگاه مجموعه‌ای $A - U$ را متمم مجموعه‌ای A می‌نامیم و آن را با A' نشان می‌دهیم.

قوانین مجموعه مربع یا متمم

1 $(A')' = A$

4 $A \subseteq B \Rightarrow B' \subseteq A'$

2
$$\begin{cases} U' = \emptyset \\ \emptyset' = U \end{cases}$$

5 $A - B = A \cap B'$

3
$$\begin{cases} A \cup A' = U \\ A \cap A' = \emptyset \end{cases}$$

6
$$\begin{cases} (A \cup B)' = A' \cap B' \\ (A \cap B)' = A' \cup B' \end{cases}$$

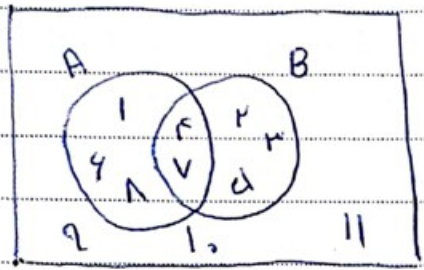
1 - مستطیلان: اگر مجموعه مرجع اعداد صحیح باشد $B = \{1, 2, 3, 4\}$ و $A = \{0, 1, 2\}$

2 - آنگاه $(A \cup B)$ کدام مجموعه درست است؟

- 3
- 4 - $\{1, 2\}$ - 1 ✓ $\{2, 3, 4\}$ - 2 $\{3, 4, 5\}$ - 3 $\{4, 5\}$ - 4

5

6 - مستطیلان: با توجه به نمودار، هر بار دو مجموعه $A - B'$ کدام است؟

- 8 - $\{4, 5, 7\}$ - 2 ✓ $\{4, 5, 6\}$ - 1
- 10 - $\{1, 4, 6, 9\}$ - 3 $\{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\}$ - 4

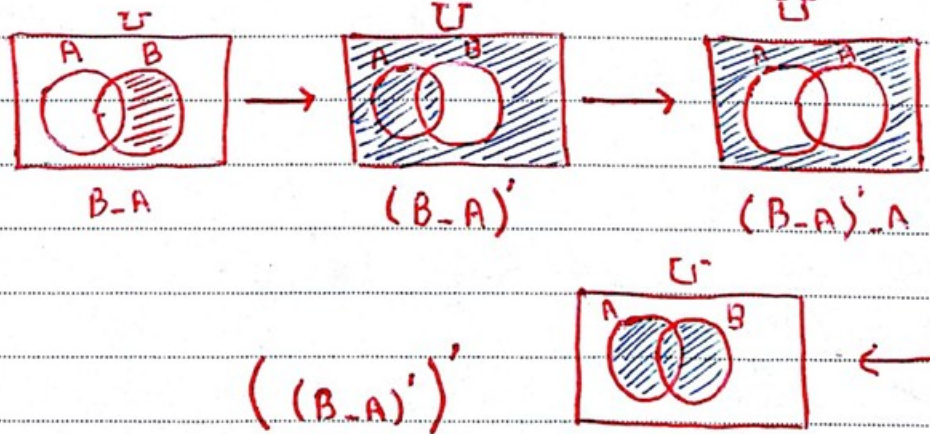
12 - مستطیلان: اگر A و B دو مجموعه ای ناتمام باشند و $A - B = B - A$ باشد

13 - آنگاه کدام درست است؟

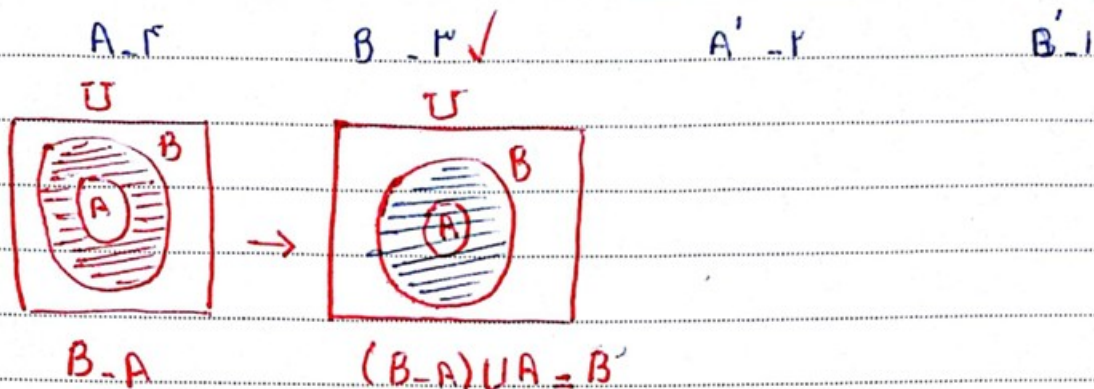
- 15 - $A = B$ - 1 ✓ $A = B'$ - 2 $A \subseteq B'$ - 3 $B \subseteq A$ - 4

17 - کنترل: متمم مجموعه $(B - A)'$ نسبت به مجموعه جهانی کدام است؟

- 20 - $A \cup B$ - 1 ✓ $A \cap B$ - 2 $A - B$ - 3 B - 4

سؤال: می‌دانیم $A \subseteq B$ است حاصل $(B-A) \cup A$ برابر کدام گزینه است؟

سؤال: اگر $T \in A \cap B$ و $T \in A' \cup B'$ باشد الزاماً

$A = B = \emptyset$ - ۴ $T \in A, B - ۳$ $T \in A \subseteq B - ۲$ $T = \emptyset - ۱ \checkmark$

از آنجا که T هم زیر مجموعه‌ای $(A \cap B)$ و هم زیر مجموعه‌ای $(A \cap B)'$ است و هیچ اشتراکی ندارد.

$A' \cup B' = (A \cap B)'$

$T \in (A \cap B)$

$T \in (A \cap B)'$

سؤال: اگر $(B-A) \subseteq (B-A)'$ باشد آنگاه $A' \cap B'$ کدام است؟

$B' - ۴$ $A' - ۳ \checkmark$ $U - ۲$ $\emptyset - ۱$

توجه: متمم مجموعه‌ای $(A \cap B)'$ [$A - (A \cap B)$] کدام است؟

$\emptyset - ۴ \checkmark$ $A' \cup B' - ۳$ $B' - ۲$ $U - ۱$

1 مجموعه‌ای متناهی: مجموعه‌ای که تعداد اعضای آن یک عدد حسابی است.
2 مجموعه‌ای نامتناهی (ناپایان) است.
3

4 مجموعه نامتناهی: مجموعه‌ای که نمی‌توان تعداد اعضای آن را با یک عدد حسابی
5 بیان کرد، مجموعه‌ای نامتناهی (بی‌پایان) می‌نامیم.
6

7 کدام مجموعه متناهی است؟

8
9 $Z-N$ - 1 $R-W$ - 2 $Q-Z$ - 3 $Z-R$ - 4 ✓

10
11 می‌دانیم A نامتناهی و B متناهی است، کدام مجموعه متناهی است؟

12
13 $R-A$ - 1 $A \cap B$ - 2 $A-B$ - 3 ✓ $R-A$ - 4

14
15 فرض کنیم $B \subseteq A$ باشد، آنگاه کدام نیز نادرست است؟

16
17 1- اگر A متناهی باشد، لزوماً B نیز متناهی است

18 2- اگر A نامتناهی باشد، لزوماً B نیز نامتناهی است

19 3- اگر B نامتناهی باشد، لزوماً A نیز متناهی است ✓

20 4- اگر B متناهی باشد، مجموعه A می‌تواند متناهی و نامتناهی باشد

21
22
23
24 @Riazi_Mahmoodi

25
26
27 Arman

تعداد اعضای مجموعه:

$$1 \quad n(A \cup B) = n(A) + n(B) - n(A \cap B)$$

$$2 \quad n(A \cap B') = n(A - B) = n(A) - n(A \cap B)$$

$$3 \quad n(A') = n(U) - n(A)$$

$$4 \quad n(A' \cap B') = n(A \cup B)' = n(U) - n(A \cup B)$$

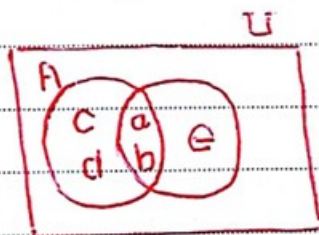
تفسیر: مجموعه $A \cup B$ دارای ۵ عضو، $A \cap B$ دارای ۲ عضو و $A - B$ نیز دارای ۳ عضو است. مجموعه $B - A$ چند عضو دارد؟

۱-۴ ✓

۲-۳

۳-۲

۴-۱

 $A \cup B = 5$ عضو

 $A - B = 3$ عضو

 $B - A = ?$

تفسیر: از ۵ دانش آموزان یک دبیرستان ۳ نفر در کلاس ادبیات و ۳ نفر در کلاس عربی و ۳ نفر در کلاس شرکت نمودند. چند نفر در هیچ یک از دو کلاس شرکت نکرده اند؟

$$31 - 23 = 8$$

$$31 - 23 = 8$$

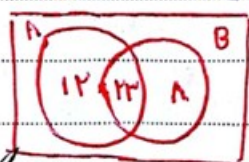
U

۱-۴ ✓

۷-۳

۲-۲

۵-۱

 $A = 12$ ادبیات

$$12 + 8 + 3 = 23$$

 $B = 8$ عربی

$$51 - 23 = 28$$

Arman

1- قلمچی: اگر A و B دو زیرمجموعه از مجموعه مرجع U و $n(A) = 14$ و $n(A') = 19$ و $n(B) = 14$ باشند، آنگاه $n(B')$ کدام است؟

۷-۴

۹-۳

۸-۲

۱۲-۱ ✓

$$n(A') = n(U) - n(A) \Rightarrow 19 = n(U) - 14 \Rightarrow n(U) = 33$$

$$n(B') = n(U) - n(B) = 33 - 14 = 19$$

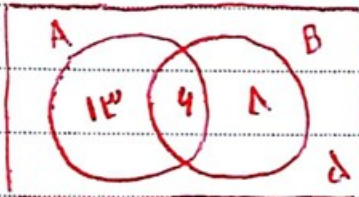
8- در یک کلاس درس ۱۹ نفر با تاریخ و ۱۴ نفر با جغرافی علاقه‌مند و ۹ نفر به هر دو درس و ۱ نفر به هیچ کدام از این دو درس علاقه‌ای ندارند این کلاس چند دانش‌آموز دارد؟

۳۸-۴

۲۷-۳

۳۲-۲ ✓

۳-۱

$$\text{تعداد دانش‌آموز} = 13 + 4 + 9 + 4 = 30$$

18- قلمچی: اگر A و B دو مجموعه جدا از هم باشند، بطوریکه مجموعه $A-B$ و $B-A$ عضو مجموعه $A \cup B$ ، هر عضو داشته باشند، آنگاه مجموعه A چند عضو دارند؟

۵-۴

۲-۳

۳-۲ ✓

۴-۱

23- قلمچی: اگر A و B دو مجموعه و $n(A-B) = 12$ ، $n(B-A) = 15$ و $n(A \cup B) = 31$ باشند، آنگاه $n(A)$ کدام است؟

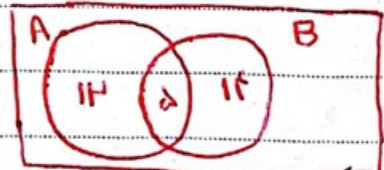
۲۳-۴

۲۱-۳

۱۹-۲

۱۷-۱

$$n(A) = (12 + 5) = 17$$

الگوی یک سافت، منظم از اشکال، تصاویر، صداها، نمادها، وقایع و یا اعداد است که ممکن است تکرار شوند یا رشد کنند و یا تریبی از این دو باشند.

الگوی قطری: اگر جمله n امی یک الگوی صریح $t_n = an + b$ آن الگو را قطری می‌نامیم.

در الگوهای قطری اختلاف هر دو جمله متوالی ثابت و برابر با a است.

$$t_n = 2n + 2$$

$$n=1 \Rightarrow t_1 = 2(1) + 2 = 4$$

$$n=2 \Rightarrow t_2 = 2(2) + 2 = 6 \quad \Rightarrow \quad \begin{array}{cccc} & & t_2 & t_3 \\ & 4 & 6 & 8 \\ & & a=2 & 2 \end{array}$$

$$n=3 \Rightarrow t_3 = 2(3) + 2 = 8$$

$$n=4 \Rightarrow t_4 = 2(4) + 2 = 10$$

$$n=5 \Rightarrow t_5 = 2(5) + 2 = 12$$

قلمچی: در شکل مقابل تعداد نقاطها در طرح هفتم کدام است؟

شماره جمله	1	2	3	4
تعداد نقاط	1	4	9	16

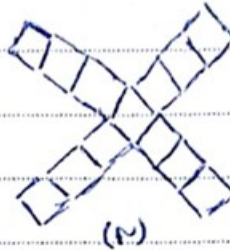
$$\Rightarrow t_n = an + b \Rightarrow t_n = 3n + 1$$

$$\begin{array}{l} n=1 \\ t_n=1 \end{array} \Rightarrow 1 = 3(1) + b \Rightarrow b = -2 \Rightarrow t_n = 3n - 2$$

$$t_7 = 3(7) - 2 = 19 \Rightarrow t_7 = 19$$

قدم می‌نمایم سافتم صرف α المون زاير را داريم، با توجه به اين المون
 دهمين شکل، داران چند مربع است؟

- ۱) ۲۹
- ۲) ۳۵
- ۳) ۴۱
- ۴) ۴۴

@Riazi_Mahmoodi

شماره جمله	۱	۲	۳
تعداد نقاط	۹	۱۳	۱۷

$$\Rightarrow z_n = an + b$$

$$z_n = 4n + b \xrightarrow[n=1]{z_1=9} 9 = 4(1) + b \Rightarrow b = 5$$

$$z_n = 4n + 5 \Rightarrow z_{10} = 4(10) + 5 = 45 \Rightarrow z_{10} = 45$$

توجه: در يك المون قطبي، جهات سوم و هفتم با ترتيب ۷ و ۱۵ است. و جهات
 بيستم کدام است؟

- ۱) ۳۵
- ۲) ۴۱
- ۳) ۴۲
- ۴) ۴۳

$$z_n = 7 \Rightarrow a(n) + b = 7 \Rightarrow 2a + b = 7$$

$$z_n = 15 \Rightarrow a(n) + b = 15 \Rightarrow 7a + b = 15$$

$$\begin{cases} 2a + b = 7 \\ 7a + b = 15 \end{cases}$$

$$\begin{aligned} a=2 & \Rightarrow 2a + b = 7 \Rightarrow 4 + b = 7 \Rightarrow b = 3 \\ \Rightarrow z_{10} &= 2(10) + 3 = 23 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow z_{10} = 23$$

$$2a + b = 7$$

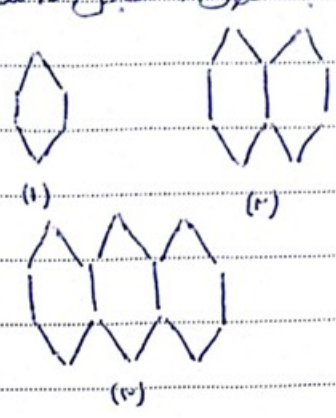
$$\Rightarrow b = 3$$

$$\begin{cases} 2a + b = 7 \\ -7a - b = -15 \end{cases}$$

$$-5a = -8 \Rightarrow a = 2$$

تاج: با توجه به الگوی مقابل در شکل دوازدهم چند پاره خط وجود دارد ؟

- ۱) ۴۶
- ۲) ۴۱
- ۳) ۴۰
- ۴) ۴۵

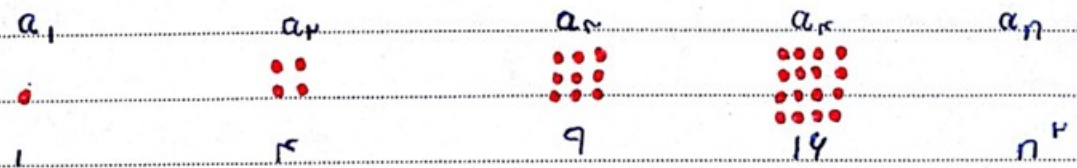
شماره جمله	۱	۲	۳
تعداد خط	۶	۱۱	۱۶

$$t_n = an + b \Rightarrow t_n = \Delta n + b \xrightarrow[n=1]{t_n=4} 4 = \Delta(1) + b \Rightarrow b = 1 \Rightarrow t_n = \Delta n + 1$$

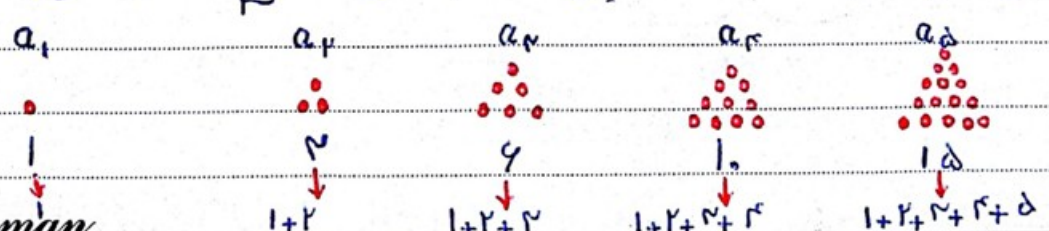
$$t_{12} = \Delta(12) + 1 \Rightarrow t_{12} = 41$$

الگوهای غیر خطی: الگوهای عدد دارند که فیل نیستند یعنی اختلاف هر دو جمله متوالی آن ها مقدار ثابتی نیست. معروف ترین این الگوها الگوهای مربعی مثلثی و الگوهای درجا دوم هستند.

الگوهای مربعی: الگوی است که جملات آن توان درج اول طبیعی هستند و جمله عمومی آن ها به صورت $a_n = n^2$ می باشد.

الگوی مثلثی: جمله عمومی این الگو به شکل $a_n = \frac{n(n+1)}{2}$ می باشد.

نکته: جمله عمومی الگوی مثلثی برابر با مجموع اعداد طبیعی ا تا n است.

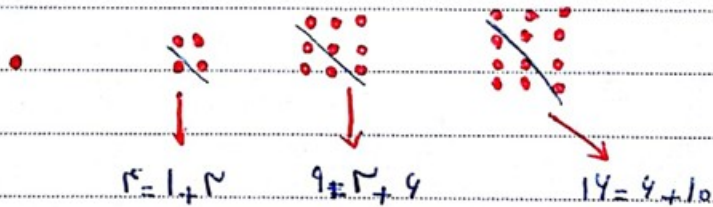
$$1 + 2 + 3 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$$

مثال: جمله هفتم یک دنباله مثلثی چند نقطه دارد؟

$$a_{17} = \frac{17 \times 18}{2} = 153$$

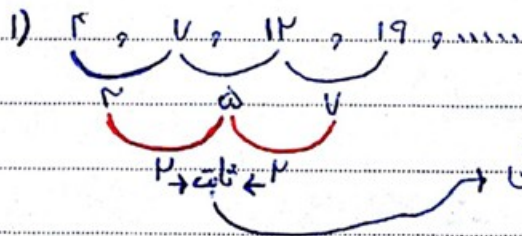
نکته: اگر الگوی مثلثی $\{a_n\}$ و الگوی مربعی $\{b_n\}$ نمایش دهیم، داریم:

$$\begin{cases} b_1 = a_1 = 1 \\ b_n = a_n + a_{n+1} \quad (n \geq 2) \end{cases}$$

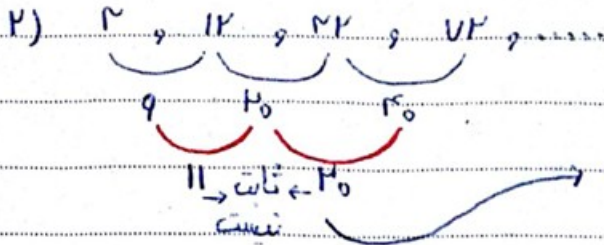

$$b_n = a_1 + a_2 \quad b_m = a_2 + a_3 \quad b_p = a_3 + a_4$$

الگوی درجه دوم: الگوی هابی که جمله عمومی آن به شکل $t_n = an^2 + bn + c$ باشد را، الگوی درجه دوم می نامند در هر الگو درجه دوم اختلاف جمله متوالی تشکیل یک الگو خطی با ضریب ثابت $2a$ می دهند. ($A \neq 0$)

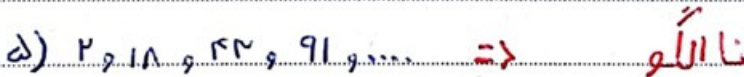
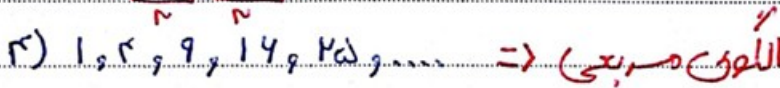
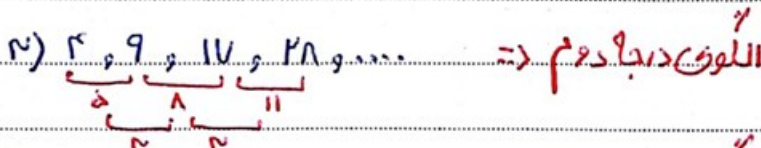
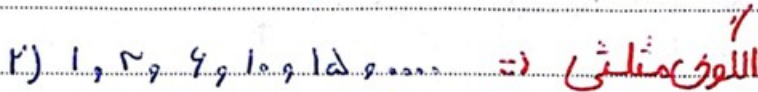
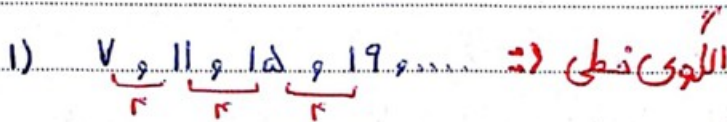

الگوی درجه دوم $\Rightarrow$ الگوی خطی

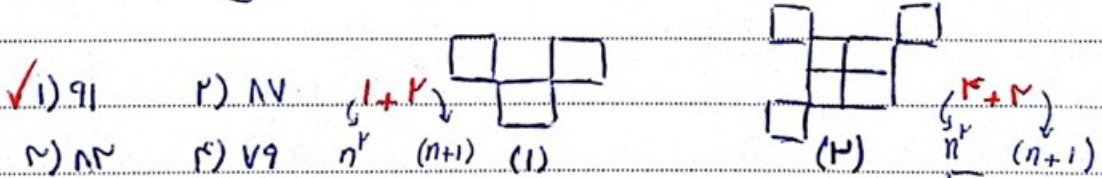

الگوی درجا دم نیست $\Rightarrow$ الگوی خطی

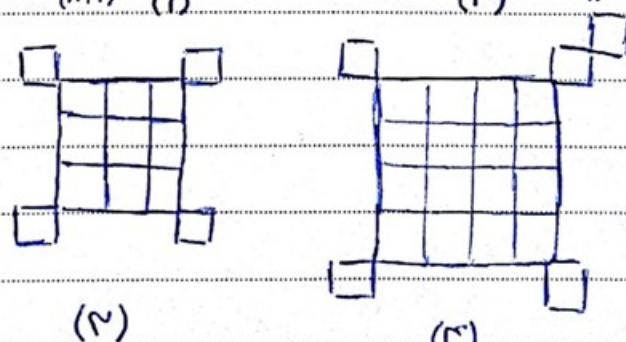
مثال: نوع الگوهای زیر، امتحان کنید

قلمچی: در الگو مقابل، شکل شماره ۹ چند مربع کوچک دارد؟

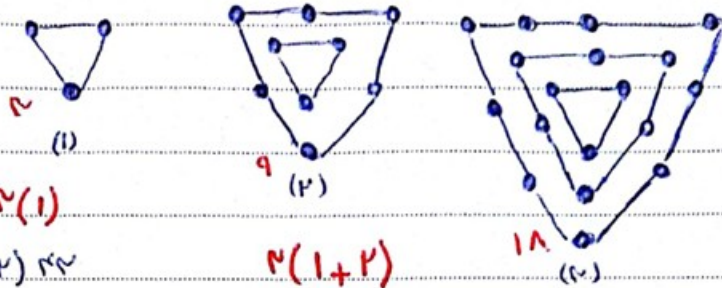
$a_n = n^2 + (n+1)$
 $a_9 = 9^2 + (9+1)$
 $\Rightarrow a_9 = 81 + 10 \Rightarrow 91$

$n^2 + (n+1)$ $n^2 + (n+1)$

قلمچی: باتوجه به الگوی زیر و شکل ششم از چند نقطه تشکیل شده است.

n
 (1)
 $n(1)$
 $1) ۳$ $۲) ۳۳$
 $۳) ۵۳$ $\checkmark ۴) ۶۳$
 ۹
 (۲)
 $n(1+۲)$
 ۱۸
 (۳)
 $n(1+۲+۳) \Rightarrow$

$(1, 2, 3, \dots, n) = n \times (n+1)$

$a_n = n \times \frac{n(n+1)}{n} \Rightarrow a_4 = 4 \times \frac{4 \times 7}{2} = 4 \times 14 = 56$

دمباله: هر تعداد عدد که پشت سر هم قرار می‌گیرند، ایک دمباله می‌نامند. این اعداد، جمله‌ها نامیده می‌شوند. دمباله‌ها، با شکل $a_1, a_2, a_3, a_4, a_5, a_6, a_7, a_8, a_9, a_{10}$ نمایش می‌دهند. در آن، جمله اول a_1 ، جمله اول a_2 ، جمله دوم و با همین ترتیب a_n جمله n یا جمله عمومی می‌شود.

مثال: مجموع جمله‌های اول، سوم و پنجم دنباله با جمله عمومی $a_n = n^2 + 1$ کدام است؟

$1) ۳۵$ $۲) ۳۶$
 $۳) ۳۷$ $\checkmark ۴) ۳۸$
 $a_1 = 1^2 + 1 = ۲$
 $a_۳ = ۳^2 + 1 = ۱۰$
 $a_۵ = ۵^2 + 1 = ۲۶$

$a_1 + a_۳ + a_۵ = ۲ + ۱۰ + ۲۶ = ۳۸$

قلمچی: جمله عمومی دنباله این به صورت $a_n = bn^2 + cn$ است. اگر جمله اول و دوم این دنباله به ترتیب برابر ۳ و ۸ باشند، جمله دهم آن کدام است؟

$$1) ۴ \quad 2) ۸۰ \quad a_1 = 3 \Rightarrow b(1)^2 + c(1) = 3 \Rightarrow b + c = 3$$

$$3) ۱۲۰ \quad 4) ۱۴۰ \quad a_2 = 8 \Rightarrow b(2)^2 + c(2) = 8 \Rightarrow 4b + 2c = 8$$

$$x(-2) \begin{cases} b+c=3 \\ 4b+2c=8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -2b-2c=-4 \\ 4b+2c=8 \end{cases} \Rightarrow 2b=2 \Rightarrow b=1$$

$$b+c=3 \Rightarrow c=2 \Rightarrow a_n = n^2 + 2n \Rightarrow a_{10} = 10^2 + 2(10) = 120$$

$$1+c=3$$

قلمچی: اگر جمله عمومی یک دنباله به صورت $a_n = 2(-2)^{n+1}$ باشد، جمله پنجم این دنباله برابر ۱۲۸ است.

$$1) \text{ هفتم} \quad 2) \text{ پنجم} \quad 2(-2)^{n+1} = 128$$

$$3) \text{ چهارم} \quad 4) \text{ هشتم} \quad \Rightarrow (-2)^{n+1} = \frac{128}{2} = 64$$

$$\Rightarrow (-2)^{n+1} = (-2)^4 \Rightarrow n+1=4 \Rightarrow n=3$$

قلمچی: چند جمله از دنباله $a_n = 2n - 13$ منفی است؟

$$a_n < 0 \Rightarrow 2n - 13 < 0 \Rightarrow$$

$$2n < 13 \Rightarrow n < \frac{13}{2} \Rightarrow n < 6.5$$

$$\Rightarrow \text{چهار جمله اول منفی}$$

$$1) \text{ سه جمله} \quad 2) \text{ چهار جمله}$$

$$3) \text{ دو جمله} \quad 4) \text{ بیست و چهار}$$

1 قلمچی دالر پند جملهی اولی یک دنباله؟ صورت $\frac{1}{2}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{5}$ و $\frac{5}{6}$ باشد جملهی عمومی آن به کدام صورت است؟

1) $a_n = \frac{2n-1}{n}$ 2) $a_n = \frac{2n+1}{n}$

3) $a_n = \frac{2n+1}{2n}$ 4) $a_n = \frac{2n-1}{2n}$

8 گنج: اگر جمله $(3n-2)$ ام یک دنباله به صورت $\frac{2\sqrt{n+d}}{n^2+2}$ باشد جملهی خفتم این دنباله کدام است؟

1) $\frac{\sqrt{n}}{12}$ 2) $\frac{\sqrt{2}}{n}$

$a_{3n-2} = \frac{2\sqrt{n+d}}{n^2+2}$

3) $\frac{\sqrt{2}}{n}$ 4) $\frac{\sqrt{n}}{12}$

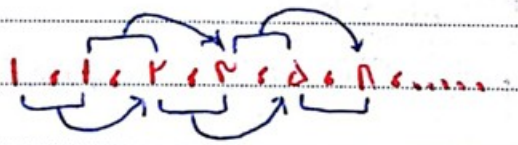
$3n-2=1 \Rightarrow 3n=3 \Rightarrow n=1$

$n=1 \Rightarrow a_1 \Rightarrow \frac{2\sqrt{1+d}}{1^2+2} = \frac{2\sqrt{1}}{12} \Rightarrow$

$\frac{2\sqrt{1+d}}{12} \Rightarrow \frac{\sqrt{1+d}}{6}$

16 گنج: جملهی نهم دنباله $1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, \dots$ کدام است؟

- 1) 21   2) 34
- 3) 35   4) 55

$\Rightarrow T_n = T_{n-1} + T_{n-2}$

1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89

سراسری ۹۵: در یک دنباله اعداد $a_1 = 1$ برای $n > 2$ داریم $a_n = 2a_{n-1} + 1$
 جمله هفتم این دنباله کدام است؟

1) ۱۲۷

۲) ۱۵۹

$n=2 \Rightarrow a_2 = 2a_1 + 1$

۳) ۲۳۷

✓ ۴) ۲۵۵

$n=3 \Rightarrow a_3 = 2a_2 + 1$

هر جمله از حاصل ضرب جمله قبلی در عدد ۲ و ۱ علاوه
 یک ساخته می شود.

۱، ۳، ۷، ۱۵، ۳۱، ۶۳، ۱۲۷، ۲۵۵

مبتکران: با فرض $a_n = \frac{kn+v}{pn-d}$ و $b_n = \frac{kn+d}{n-r}$ ازای کدام k تساوی $a_k = b_k$ برقرار است؟

۱) ۸

۲) ۹

$a_k = \frac{kn+v}{kn-d}$

$b_k = \frac{kn+d}{k-r}$

۳) ۱۰

✓ ۴) ۱۱

$a_k = b_k \Rightarrow \frac{kn+v}{kn-d} = \frac{kn+d}{k-r} \Rightarrow$

$(kn-d)(kn+d) = (k-r)(kn+v) \Rightarrow$

$kn^2 - 2d = kn^2 + vk - nk - r^2 \Rightarrow$

$-2d + r^2 = vk - nk - r^2 \Rightarrow$

$-11 = -k \Rightarrow k = 11$

@Riazi_Mahmoodi

مبتکران: جمله $(2n-1)$ ام یک دنباله بر حسب n برابر است با $\frac{2n^2+1}{2n+1}$ جمله
 عمومی a_n کدام است؟

✓ ۱) $\frac{n^2+2n+2}{n+2}$

۲) $\frac{n^2-1}{n-2}$

$a_{2n-1} = \frac{2n^2+1}{2n+1} \Rightarrow$

$\frac{(2n-1)^2 + 2(2n-1) + 2}{(2n-1) + 2} \Rightarrow$

۳) $\frac{2n^2-1}{2n-1}$

۴) $\frac{n^2-2n+2}{n-2}$

$a_n = \frac{n^2+2n+2}{n+2}$

تکلم در دنباله اعداد $a_1 = 1$ و $a_{n+1} = a_n + 2n + 1$ ، جمله بیست و دوم کدام

است ؟ $n=1 \Rightarrow a_2 = a_1 + 2(1) + 1 = 4$

۱) ۴۸۴   ۲) ۵۱۷ $1 + 2 + 1 = 4$

۳) ۵۲۹   ۴) ۵۷۴ $n=2 \Rightarrow a_3 = a_2 + 2(2) + 1 = 4 + 4 + 1 = 9$

۱ ، ۴ ، ۹ ، ... $\Rightarrow$ الگوی مربعی

$a_{22} = (22)^2 = 529$

نشر الگو: جمله بیستم دنباله $a_n = (-1)^n \times \frac{n-1}{4n+4}$ برابر $\frac{-1}{4}$ است ؟

۱) جمله بیستم   ۲) جمله بیستم $(-1)^n \times \frac{n-1}{4n+4} = \frac{-1}{4} \Rightarrow$

۳) جمله بیستم   ۴) جمله بیستم

$(-1)^n = -1$ فرض است

$\times \frac{n-1}{4n+4} = \frac{-1}{4} \Rightarrow$

@Riazi_Mahmoodi

$\frac{-n+1}{4n+4} = \frac{-1}{4} \Rightarrow -2n-4 = -4n+4$

$\Rightarrow 2n = 10 \Rightarrow n = 5$

نشر الگو: دو دنباله کدام است ؟ $a_n = \frac{n-2}{4n-5}$ و $b_n = \frac{4n-4}{12n}$ جمله مشترک

۱) $\frac{1}{5}$ ۲) $\frac{1}{4}$
۳) $\frac{1}{6}$ ۴) صفر

$a_n = b_n \Rightarrow \frac{n-2}{4n-5} = \frac{4n-4}{12n} \Rightarrow$

$12n(n-1) = (4n-4)(4n-5) \Rightarrow$

$12n^2 - 12n = 16n^2 - 20n - 20n + 20 \Rightarrow$

$a_n = \frac{n-2}{4n-5} = \frac{0}{0} = 0 \Leftrightarrow 16n = 20 \Rightarrow n = 2$

Arman

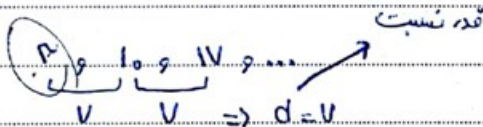
دنبالای حسابی: هرگاه یک سری اعداد دنبال هم بیایند به طوری که فاصله‌ی بین جملات مقدار ثابتی باشند به آن دنباله‌ی حسابی گفته می‌شود و به آن مقدار ثابت قدرنسبت می‌گویند. جملات عمومی دنباله‌ی حسابی از رابطه زیر بدست می‌آید:

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

جملات عمومی a_n ←
 ← جملات اول
 ← قدرنسبت

توجه: جملات عمومی یک دنباله‌ی حسابی یک دنباله‌ی قطعی است یعنی جملات عمومی آن به صورت $a_n = an + b$ است که در آن ضریب n قدرنسبت دنباله و جمله‌ی اول مجموع ضرایب یعنی $a+b$ است.

مثال: در دنباله زیر جملات بیست و یکم را بدست آورید.

$$a_{21} = (a_1) + 20d$$

$$\Rightarrow 2 + (20 \times 7) =$$

$$2 + 140 = 142$$

$$a + b = 2 \Rightarrow 7 + b = 2$$

$$\Rightarrow b = -5 \quad \bullet \quad a_n = 7n - 5$$

مثال: در دنباله‌ی زیر جملات چهل و هشتم را بدست آورید.

۱۱، ۹، ۷، ...

d = -2   -2

$$a_{48} = a_1 + 47d$$

$$\Rightarrow 11 + (47 \times -2) =$$

$$11 - 94 = -83$$

$$a + b = 11 \Rightarrow -2 + b = 11$$

$$\Rightarrow b = 13$$

$$a_n = -2n + 13$$

مثال: در دنباله‌ی زیر جملاتی هستند دو چهارم را بدست آورید.

$$17, 22, 27, \dots$$

$d = d$

$$\begin{aligned} a_{100} &= a_1 + 99d \\ &= 17 + (99 \times d) \\ &= 17 + 99d = 222 \end{aligned}$$

* قلم چی: در دنباله‌ی حسابی با جمله‌ی عمومی $a_n = (k-2)n^2 + (k+1)n + k$ جملاتی دهم و قدر نسبت دنباله‌ی به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

1) 21 و 2   2) 21 و 2 $\xrightarrow{\text{دنباله حسابی}} K-2=0 \Rightarrow K=2$

✓ 3) 24 و 2   4) 24 و 2 $a_n = 2n + 2 \Rightarrow a_1 = 2 \times 10 + 2 = 22$

قلم چی: در دنباله‌ی $(n-1)$ ام یک دنباله‌ی حسابی به صورت $n-5$ باشد، قدر نسبت این دنباله کدام است؟

1) 2   ✓ 2) 2

3) $\frac{2}{5}$ 4) $\frac{2}{3}$

$$\begin{aligned} a_{n-1} &= n-5 \\ n=1 &\Rightarrow a_1 = 1-5 = -4 \\ n=2 &\Rightarrow a_2 = 2-5 = -3 \end{aligned}$$

@Riazi_Mahmoodi

$$11-2 = 9 \Rightarrow 9 \div 2 = 4.5$$

2 و 11 و ...

$d = 4$

قلم چی: در دنباله‌ی حسابی 105 و 14 و 7 چند جمله وجود دارد؟

1) 13   2) 14

✓ 3) 15   4) 17

$$\begin{aligned} a_n &= a_1 + (n-1)d \\ 105 &= 7 + (n-1) \times 14 \\ 105 &= 7 + 14n - 7 \\ 105 &= 14n \Rightarrow n = \frac{105}{14} \Rightarrow n = 15 \end{aligned}$$

Arman

مثال: اگر جمله یک دنباله حسابی به صورت زیر باشد جمله دوازدهم را بدست آورید.

$$x, y, V, z, P, t, K, 4U, \dots$$

$$d = \frac{a_8 - a_7}{8 - 7} = \frac{4U - V}{8 - 7} = \frac{4U - V}{1} = 4U - V$$

$$d = \frac{a_{12} - a_8}{12 - 8} \quad * \quad \frac{12}{1} = \frac{a_{12} - 4U}{4}$$

$$a_{12} \stackrel{?}{=} 4U = 48 \Rightarrow a_{12} = 48 + 4U \Rightarrow a_{12} = 112$$

نکته: اگر a_n, a_m دو جمله از جمله یک دنباله حسابی باشند، آنکاه داریم:

$$d = \frac{a_m - a_n}{m - n}$$

@Riazi_Mahmoodi

مثال: در دنباله حسابی زیر جمله بیست و سوم را بدست آورید.

$$d = \frac{a_7 - a_2}{7 - 2} = \frac{27 - 9}{5} = \frac{18}{5} = 4$$

$$d = \frac{a_m - a_7}{m - 7} \Rightarrow 4 = \frac{a_{23} - 27}{23 - 7} \Rightarrow a_{23} \stackrel{?}{=} 27 = 119 \Rightarrow a_{23} = 119 + 27$$

$$\Rightarrow a_{23} = 146$$

مثال: در دنباله حسابی جمله هفتم و یازدهم به ترتیب ۱۳ و ۴۹ می باشد، جمله شانزدهم را بدست آورید.

$$d = \frac{a_7 - a_{11}}{7 - 11} = \frac{13 - 49}{-4} = \frac{-36}{-4} = 9$$

$$d = \frac{a_{16} - a_{11}}{16 - 11} \Rightarrow \frac{a_{16} - 49}{5} = 9 \Rightarrow a_{16} - 49 = 45 \Rightarrow a_{16} = 94$$

مثال: بین ۷ و ۴۷ چهار واسطه‌ای حسابی قرار دهید.

$$7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 43, 45, 47$$

$$d = \frac{a_4 - a_1}{4-1} = \frac{47-7}{3} = \frac{40}{3} = 13\frac{1}{3}$$

مثال: بین ۳ و ۴۴ پنج واسطه‌ای حسابی قرار دهید.

$$3, 9, 15, 21, 27, 33, 39, 44$$

$$d = \frac{a_6 - a_1}{6-1} = \frac{44-3}{5} = \frac{41}{5} = 8\frac{1}{5}$$

مثال: بین ۱۳ و ۴۷ یک واسطه‌ای حسابی قرار دهید.

$$13, 30, 47 \quad d = \frac{a_2 - a_1}{2-1} = \frac{47-13}{1} = \frac{34}{1} = 34$$

نکته: اگر x, y, z سه جمله‌ای متوالی از یک دنباله حسابی باشند، x و y واسطه‌ای حسابی گفته می‌شوند و داریم:

$$y = \frac{x+z}{2}$$

$$\frac{13+47}{2} = \frac{40}{2} = 30$$

قلمچی: اعداد $2p+4, 2p+4, 2p+4$ و $5p-1$ سه جمله‌ای متوالی یک دنباله حسابی هستند.

فرد نسبت این دنباله کدام است.

$$2p+4 = \frac{5p-1+2p+4}{2} \Rightarrow 4p+8 = 7p+2 \Rightarrow 4p-7p = 2-8 \Rightarrow -3p = -6 \Rightarrow p=2$$

۱) ۴   ۲) ۵
۳) ۴   ۴) ۷

$$4p-7p = 2-8 \Rightarrow -3p = -6 \Rightarrow p=2$$

میانگین

$$\underbrace{15, 22, 29}_{p=2} \Rightarrow d=7$$

1 قلم بی دینامی دنباله‌ای حسابی $t_8 - t_9 = 14$ است. مقدار $t_8 - t_1$ کدام است؟

3) 1) n   2) 14 $t_8 - t_9 = 14 \Rightarrow t_1 + 7d - (t_1 + 8d) = 14$
 4) $\sqrt{3}$ 3) صفر $\Rightarrow t_1 + 7d - t_1 - 8d = 14$
 5) $\Rightarrow -d = 14 \Rightarrow d = \frac{14}{-1} = -14$

7) $t_8 - t_1 = t_1 + 7d - t_1 = 7d \Rightarrow 7 \times (-14) = -98$

9) قلم بی: دنباله‌ای چند از دنباله‌ای حسابی اول و 1، 2، 3، ... برابر 14 است.

11) 1) هفتم $\sqrt{2}$ 2) هشتم $2K - 1 = \frac{-2 + 7}{1} \Rightarrow 2K - 1 = 5 \Rightarrow$
 12) 3) نهم   4) دهم $2K = 6 \Rightarrow K = \frac{6}{2} \Rightarrow$
 13) $\frac{-2}{1} + \frac{2}{1} + \frac{7}{1} + \dots$

15) $a_n = 22 \Rightarrow a_1 + (n-1)d = 22$

@Riazi_Mahmoodi

16) $\Rightarrow -2 + (n-1)d = 22 \Rightarrow$

17) $-2 + dn - d = 22 \Rightarrow dn = 24 \Rightarrow \frac{24}{d} = n$

19) نکته: تفاضل جمله‌های دهم از جمله‌های دوازدهم یک دنباله‌ای حسابی d و مجموع دو جمله دهم و دوازدهم 24 است، جمله بیست و نهم این دنباله کدام است؟

22) 1) 25   2) 24 $a_{12} - a_9 = d \Rightarrow a_1 + 11d - (a_1 + 9d) = d \Rightarrow$
 23) $\sqrt{2}$ 3) 21, d   4) 21, d $a_1 + 11d - a_1 - 9d = d \Rightarrow 2d = d \Rightarrow d = \frac{d}{2}$

25) $a_1 + a_{12} = 2d \Rightarrow a_1 + 9d + a_1 + 11d = 2d$ $a_{12} = a_1 + 11d \Rightarrow \frac{-2d}{2} + (10 \times \frac{d}{2})$
 26) $2a_1 + 10d = 2d \Rightarrow 2a_1 + (10 \times \frac{d}{2}) = 2d$ $\Rightarrow \frac{-2d}{2} + d = 0 \Rightarrow \frac{-2d + 2d}{2} = \frac{0d}{2} \Rightarrow$
 27) $2a_1 + 10d = 2d \Rightarrow a_1 = \frac{-2d}{2}$ 21, d

Arman

1 نکته: در یک دنباله حسابی، مجموع چهار جمله اول، مجموع پنج جمله بعدی آن
 2 می‌باشد، جمله یازدهم این دنباله کدام است؟

$$1) 4, d \quad 2) 1$$

$$a_1 + a_2 + a_3 + a_4 = 12$$

$$3) 1, d \quad 4) 9$$

$$a_1 + a_1 + d + a_1 + 2d + a_1 + 3d = 12$$

$$\Rightarrow 4a_1 + 4d = 12$$

$$a_3 + a_4 + a_5 + a_6 + a_7 = 20$$

$$\Rightarrow a_1 + 2d + a_1 + 3d + a_1 + 4d + a_1 + 5d + a_1 + 6d = 20$$

$$\Rightarrow 5a_1 + 20d = 20$$

$$\Rightarrow 5(a_1 + 4d) = 20 \Rightarrow a_1 + 4d = 4$$

$$\begin{cases} 4a_1 + 4d = 12 \\ a_1 + 4d = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 4a_1 + 4d = 12 \\ -a_1 - 4d = -4 \end{cases} \Rightarrow 3a_1 = 8 \Rightarrow a_1 = \frac{8}{3}$$

$$a_{11} = a_1 + 10d \Rightarrow a_{11} = \frac{8}{3} + (10 \times \frac{1}{3}) = \frac{8}{3} + \frac{10}{3} = \frac{18}{3} = 6$$

$$a_1 + 4d = 4 \Rightarrow \frac{8}{3} + 4d = 4 \Rightarrow 4d = 4 - \frac{8}{3} = \frac{12}{3} - \frac{8}{3} = \frac{4}{3} \Rightarrow d = \frac{1}{3}$$

تلم چی: اگر دریل دنبالی حسابی $z_{1n} = 40$ و $z_{10} - z_{11} = 2r_0$ باشد، جملاتی
 ۱۲۵ کدام است؟

① $z_{1n} = 40 \Rightarrow z_1 + 27d = 40$ ۱)

$z_{10} - z_{11} = 2r_0 \Rightarrow (z_{10} - z_{11})(z_{10} + z_{11}) = 2r_0 \Rightarrow$

$(z_1 + 27d - z_1 + 28d)(z_1 + 27d + z_1 + 28d) = 2r_0 \Rightarrow$

$rd(2z_1 + 55d) = 2r_0 \Rightarrow nd(z_1 + 27d) = 2r_0$ ②

$nd \times 40 = 2r_0 \Rightarrow d = \frac{2r_0}{n \times 40} = \frac{1}{2n}$

$z_1 + 27d = 40 \Rightarrow z_1 + (27 \times \frac{1}{2n}) = 40 \Rightarrow z_1 = 40 - \frac{27}{2n} = \frac{80n - 27}{2n} = \frac{9n}{2}$

$z_{10} = z_1 + 27d = \frac{9n}{2} + (27 \times \frac{1}{2n}) = \frac{9n}{2} + \frac{27}{2n} = \frac{127}{2} = 63,5$

تلم چی: دریل دنبالی حسابی، جملاتی اول 13 ، جملاتی 13 و 10 و تعداد جملاتی
 ۹۱ است، این دنباله چند جملاتی مثبت دارد؟

- ۱) ۲۴   ۲) ۲۲   ۳) ۲۵   ۴) ۲۷

$a_1 = -13$ و $a_{91} = 10$ و $d = \frac{a_{91} - a_1}{91 - 1} \Rightarrow \frac{10 - (-13)}{90} = \frac{23}{9} = \frac{4}{10} = 0,4$

$-13, -12,4, \dots, 10$ $a_n > 0 \Rightarrow a_1 + (n-1)d > 0$

$-13 + 0,4(n-1) > 0 \Rightarrow 0,4(n-1) > 13 \Rightarrow 0,4n > 13,4$

$n > \frac{13,4}{0,4} \Rightarrow n > 33,5 \Rightarrow n > 34$ تعداد جملات = $91 - 34 + 1 = 58$

قلمچی: اگر در یک دنباله حسابی با جمله اول عمومی t_n داشته باشیم $t_1 = 144$ و $t_2 = 14$ ، اندازه اولین جمله مثبتی این دنباله کدام است.

$$1) - 8$$

$$2) - 4$$

$$3) - 2$$

$$4) - 1$$

@Riazi_Mahmoodi

راه حل درست: $d = \frac{t_1 - t_2}{1 - 2} \Rightarrow t_1 = 14 + 144 \Rightarrow t_1 = 182$

$$tn < 0 \Rightarrow t_1 + (n-1)(-8) < 0 \Rightarrow n > \frac{190}{8}$$

$$\Rightarrow 182 - 8n + 8 < 0 \Rightarrow n > \frac{190}{8} \Rightarrow 182 - 8n + 8 < 0 \Rightarrow n > 23.75$$

$$\Rightarrow -8n + 190 < 0 \Rightarrow n > 23.75 \Rightarrow$$

$$t_{24} = t_1 + 23d = 182 + (23 \times -8) = 182 - 184 = -2$$

تایم: در دنباله‌ی حسابی ... ۲۰۸ و ۲۰۴ ... کدام جمله صفر است؟

۱) ۲۲

۲) ۵۱

۳) ۲۴

۴) ۵۲ ✓

۲۰۸, ۲۰۴, ...
 $d = -۴$

$a_n = 0 \Rightarrow a_1 + (n-1)d \Rightarrow$

$۲۰۸ + (n-1)(-۴) \Rightarrow$

$۲۰۸ - ۴n + ۴ = 0 \Rightarrow$

$-۴n = -۲۱۲ \Rightarrow n = \frac{-۲۱۲}{-۴} = ۵۳$

تایم: کدام یک از دنباله‌های زیر، دنباله‌ی حسابی است؟

دوجه یک

۱) $a_n = n + 1$ ✓

۲) $a_n = n^2$

۳) $a_n = \frac{1}{n}$

تایم: اگر در یک دنباله‌ی حسابی جمله‌ی عمومی به صورت $a_n = \frac{v(n+1)}{p}$ باشد، قدر نسبت کدام است؟

۱) $\frac{v}{p}$ ✓

۲) $\frac{v}{p}$

۳) $\frac{v}{p}$

۴) $\frac{v}{p}$

$a_1 = \frac{v(1)+1}{p} = \frac{v}{p} = \frac{v}{p}$

$a_2 = \frac{v(2)+1}{p} = \frac{2v}{p}$

$d = \frac{a_2 - a_1}{2 - 1} \Rightarrow \frac{2v}{p} - \frac{v}{p} = \frac{v}{p}$

تایم: جمله‌ی هشتم یک دنباله‌ی حسابی غیر ثابت دو برابر جمله‌ی سیزدهم آن است. جمله‌ی دو آن برابر جمله‌ی دهم آن است؟

۱) ۵ برابر ✓

۲) ۲ برابر

۳) ۲ برابر

۴) ۲ برابر ✓

$a_8 = 2a_{13} \Rightarrow a_1 + 7d = 2(a_1 + 12d)$

$a_1 + 7d = 2a_1 + 24d \Rightarrow -17d = a_1$

$\frac{a_2}{a_{13}} \Rightarrow \frac{a_1 + d}{a_1 + 12d} \Rightarrow \frac{-17d + d}{-17d + 12d}$

$\frac{-17d}{-5d} = 2$

Arman

1. $a_1 + a_9 = -2$ $a_2 + a_8 = 2$ $a_3 + a_7 = 2$ $a_4 + a_6 = 2$ $a_5 + a_5 = 2$ $a_6 + a_4 = 2$ $a_7 + a_3 = 2$ $a_8 + a_2 = 2$ $a_9 + a_1 = -2$

2. حاصل $a_1 + a_9 = -2$ است

3. 1) $-\frac{d}{4}$ 2) $-\frac{5d}{4}$ $a_4 + a_4 = 2 \Rightarrow a_1 + 3d + a_1 + 3d = 2$

4. $\Rightarrow 2a_1 + 6d = 2$

5. 3) $-\frac{d}{4}$ 4) $-\frac{5d}{4}$ $a_1 + a_9 = -2 \Rightarrow a_1 + 8d + a_1 + 8d = -2$

6. $\Rightarrow 2a_1 + 16d = -2$

$$a_{13} + a_{13} \Rightarrow a_1 + 12d + a_1 + 12d = 2a_1 + 24d$$

$$\begin{cases} 2a_1 + 6d = 2 \\ 2a_1 + 16d = -2 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a_1 + 6d = 2 \\ -2a_1 - 10d = 2 \end{cases} \Rightarrow -4d = 4 \Rightarrow d = -1$$

$$2a_1 + 6d = 2 \Rightarrow 2a_1 + \frac{-6d}{1} = 2 \Rightarrow 2a_1 = 2 + \frac{6d}{1} \Rightarrow 2a_1 = \frac{2 + 6d}{1}$$

$$2a_1 = \frac{2 + 6d}{1}$$

$$2a_1 + 24d = \frac{2 + 6d}{1} + 24 \times \frac{-d}{1} = \frac{2 + 6d - 24d}{1} = \frac{2 - 18d}{1} = \frac{-16d + 2}{1}$$

تاج در دنباله حسابی به جمله‌های اول و پنجم آن به ترتیب 2 و 19 باشند.
جمله چندم ده است

1) $r | 12$ 2) $r | 12$

3) $r | 12$ 4) $r | 12$

@Riazi_Mahmoodi

$$a_1 = 2 \quad a_5 = 19 \Rightarrow d = \frac{a_5 - a_1}{5 - 1} = \frac{19 - 2}{4} = \frac{17}{4} = 4.25$$

$$a_n = 10 \Rightarrow a_1 + (n-1)d = 10 \Rightarrow 2 + (n-1) \left(\frac{17}{4}\right) = 10$$

$$\Rightarrow 2 + \frac{17n}{4} - \frac{17}{4} = 10 \Rightarrow \frac{17n}{4} = 10.75 \Rightarrow n = \frac{10.75 \times 4}{17} = 2.5$$

نتیجه بین دو عدد $\sqrt{17} - 5$ و $5 + \sqrt{17}$ چند عدد منتهای قرار دادند اعداد حاصل تشکیل دنباله‌ای حسابی با قدر نسبت 1 بدهند؟

1) 5   2) 9 $\sqrt{17} - 5$ $5 + \sqrt{17}$
 3) 10   4) 11 a_1 a_n

$$d = 1 \Rightarrow d = \frac{a_n - a_1}{n - 1} \Rightarrow 1 = \frac{5 + \sqrt{17} - \sqrt{17} - 5}{n - 1}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{1} = \frac{10}{n - 1} \Rightarrow n - 1 = 10 \Rightarrow n = 11 \quad \text{تقریب جمله}$$

تعداد جمله‌ها بین این دو عدد = $11 - 1 = 10$

نتیجه مجموع جمله‌های اول و دوم یک دنباله‌ای حسابی 8 و حاصل ضرب جمله‌های دوم و چهارم 20 است قدر نسبت دنباله قدر است؟

1) 2   2) 2 $a_1 + a_4 = 8 \Rightarrow a_1 + a_1 + 3d = 8$
 3) 2   4) 2 $\Rightarrow 2a_1 + 3d = 8 \Rightarrow 2(a_1 + d) = 8 \Rightarrow$
 $a_1 + d = 4$

$$d = \frac{a_4 - a_1}{4 - 1} \Rightarrow a_2 \times a_4 = 20 \Rightarrow 2 \times a_4 = 20$$

$$a_4 = 10$$

$$\frac{10 - 2}{2} = \frac{4}{2} = 2$$

@Riazi_Mahmoodi

نایب: در یک دنباله حسابی معکوس با جملات صحیح حاصل پنج جمله متوالی برابر ۵۰- و حاصل جمع ششین پنج جمله برابر ۲۰ است. قدر نسبت دنباله کدام است؟

$$\text{جملات: } a_1 - rd, a_1 - d, a_1, a_1 + d, a_1 + rd$$

$$\text{حاصل ششین: } a_1 - rd + a_1 - d + a_1 + a_1 + d + a_1 + rd = 5a_1 = 20 \Rightarrow a_1 = 4 \Rightarrow$$

$$4 - rd, 4 - d, 4, 4 + d, 4 + rd \Rightarrow$$

$$\text{حاصل ششین: } (4 - rd)(4 - d)(4)(4 + d)(4 + rd) = -20 \Rightarrow 4r^2 - 4rd - 14d + d = -20$$

$$14 - rd$$

$$14 - rd$$

$$(14 - rd^r)(14 - d^r) = \frac{-20}{r} \Rightarrow r(4 - d^r)(14 - d^r) = -10$$

$$\Rightarrow (4 - d^r)(14 - d^r) = \frac{-10}{r} \Rightarrow (4 - d^r)(14 - d^r) = 10$$

$$\Rightarrow d^r - 10d^r + 99 = 0 \Rightarrow (d^r - 11)(d^r - 9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} d^r - 11 = 0 \Rightarrow d^r = 11 \\ d^r - 9 = 0 \Rightarrow d^r = 9 \end{cases} \begin{cases} d = \sqrt{11} \\ d = -\sqrt{11} \\ d = 3 \\ d = -3 \end{cases}$$

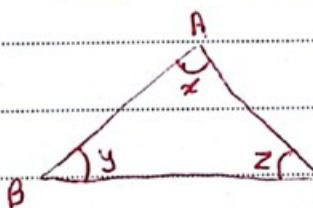
نایب: اگر زاویه‌های یک مثلث متشابه دنباله حسابی بدهند. یک زاویه این مثلث مضروب برابر است با:

$$1) 30^\circ$$

$$2) 90^\circ$$

$$\checkmark 3) 40^\circ$$

$$4) 75^\circ$$

$$\Rightarrow x < y < z$$

$$\Rightarrow y = \frac{x+z}{2}$$

$$\Rightarrow 2y = x+z$$

$$x + y + z = 180$$

$$x + z + y = 180$$

$$\Rightarrow 2y + y = 180$$

$$\Rightarrow y = 60$$

نام: در یک دنباله حسابی $a_7 + a_8 + a_{11} = 24$ می باشد، آنک حاصل $a_2 + a_{10}$ کدام است؟

$$\begin{aligned} & 1) 18 \quad 2) 24 \quad a_1 + 4d + a_1 + 7d + a_1 + 11d = 24 \\ & \sqrt{3) 24} \quad 4) 27 \quad \Rightarrow 3a_1 + 12d = 24 \Rightarrow 3(a_1 + 4d) = 24 \\ & \Rightarrow a_1 + 4d = 8 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} & a_1 + 12d + a_1 + 12d = a_2 + a_{10} \\ & \Rightarrow 2a_1 + 24d \Rightarrow 2(a_1 + 12d) = 2 \times 8 = 16 \end{aligned}$$

نام: در یک دنباله حسابی $a_1 + a_3 + a_5 = 12$ می باشد، $a_7 + a_9 = 8$ باشد، کدام است.

$$1) 7 \quad 2) 4 \quad \sqrt{3) 5} \quad 4) 2$$

$$d = \frac{a_n - a_1}{n-1} = \frac{a_1 + 7d - a_1}{7} = \frac{7d}{7} \Rightarrow d = 1$$

$$a_1 = a_1 + (1-1)d = a_1 + 0 = 1 \quad a_7 = 1 + (7-1)d = 7$$

$$a_9 = 1 + 8d = 9$$

@Riazi_Mahmoodi

Arman

دنباله هندسی: هرگاه یک سری اعداد دنبال هم بیایند به طوری که هر جمله از حاصل ضرب جمله قبل در مقدار ثابتی باشد یا آن دنباله هندسی گفته می شود و با آن مقدار ثابت قدرنسبت می نویسیم.

جمله عمومی دنباله های هندسی از رابطه زیر بدست می آید:

شماره جمله $\rightarrow$

$$a_n = a_1 \cdot q^{(n-1)}$$
 جمله اول $\swarrow$
 جمله n ام $\searrow$

مثال: در دنباله زیر، جمله یازدهم را با بدست آورید.

$$3, 6, 12, 24, \dots$$

$$\Rightarrow q = 2$$

$$a_{11} = a_1 \cdot q^{10} = 3(2)^{10} = 3 \times 1024 = 3072$$

مثال: در دنباله زیر جمله هفتم را بدست آورید.

$$7, 21, 63, \dots$$

$$\Rightarrow q = 3$$

مثال: در دنباله هندسی صعودی، جمله پنجم را بدست آورید.

$$g = \frac{a_m}{a_n} \quad (m-n)$$

نشان دهید: در دنباله هندسی صعودی، $a_5 = 10$ و $a_8 = 1$ داریم:

$$x, d, y, z, 2, 4, 8, 16, \dots \quad g^{(9-2)} = \frac{a_9}{a_2} = 11 \Rightarrow g^7 = 11^7$$

$$g = \pm 11 \Rightarrow g = 11 \Rightarrow g^{(9-4)} = \frac{a_9}{a_4} = 11^5 \Rightarrow 11^5 = \frac{a_9}{1} \Rightarrow \frac{a_9}{1} = 11^5$$

$$a_9 = 11^5 \times 1 = 161051$$

@Riazi_Mahmoodi

مثال: بین ۷ و ۲۲۴ چهار واسطه هندسی قرار دهید.

$$7, 14, 28, 56, 112, 224$$

$$g^{(4-1)} = \frac{a_4}{a_1} \Rightarrow g^3 = \frac{224}{7} = g^3 = 32 \Rightarrow g = 2$$

مثال: بین ۸ و ۴۳۸ سه واسطه هندسی قرار دهید.

$$8, \pm 16, 32, \pm 64, 128$$

$$g^{(3-1)} = \frac{a_3}{a_1} = g^2 = \frac{438}{8} = g^2 = 54.75 \Rightarrow g = \pm \sqrt{54.75}$$

مثال: بین ۹ و ۴ یک واسطه هندسی قرار دهید
 آن را x, y, z نامید:

نکته: سه جمله اول متوالی از یک دنباله هندسی باشند، با y واسطه هندسی
 گفته می شود و داریم:

$$y^2 = x \cdot z$$

$$x, (x), 9 \quad x^2 = 4 \times 9 = 36 \Rightarrow x = \pm 6$$

نکته: اگر $a, 2b, a-4, a-2, a+4$ جمله های یک دنباله هندسی باشند،
 آنگاه $a+b$ کدام است؟

۱) ۵

۲) ۶

$$(a-2)^2 = (a+4)(a-4)$$

۳) ۱۴

۴) ۲۲

$$a^2 + 4 - 4a = a^2 - 16 \Rightarrow$$

$$-4a = -16 \Rightarrow a = 4$$

جمله های دنباله: $10+4, 10-2, 10-4, 2b-10 \Rightarrow 14, 8, 6, 2b-10$

$$g = \frac{1}{r} \Rightarrow 4 \times \frac{1}{r} = 2 \Rightarrow 2b-10 = 2 \Rightarrow b = 4$$

نکته: اگر $A, 2p+1, 2p$ و $2p-4$ دنباله هندسی تشکیل دهند
 آنگاه A کدام است؟

۱) $\sqrt{5}$

۲) ۵

$$(2p)^2 = (2p-4)(2p+1)$$

۳) ۲۵

۴) $\frac{5}{2}$

$$\Rightarrow 4p^2 = 4p^2 + 2p - 8p - 4$$

$$\Rightarrow p^2 - 2p + 4 = 0 \Rightarrow (p-2)^2 = 0 \Rightarrow p = 2$$

جمله های دنباله: $25, 10, 5, A = \frac{5}{2}$

$$p = 2$$

نکته: اعداد 2^a , 2^b , $2^{\sqrt{2}}$ سه جمله متوالی از دنباله هندسی اند. واسطه‌ای حسابی بین a و b کدام است؟

- ✓ ۱) $2/d$ ۲) 2
 ۳) $1/d$ ۴) $\sqrt{2}$

$$(2^{\sqrt{2}})^2 = 2^a \times 2^b \Rightarrow 2^{2\sqrt{2}} = 2^{a+b}$$

$$\Rightarrow 2^d = 2^{a+b} \Rightarrow a+b = d$$

$$a, x, b \Rightarrow x = \frac{a+b}{2} = \frac{d}{2} = 2/d$$

نکته: اگر جمله n ام، n ششم، دوازدهم یک دنباله حسابی به ترتیب سه جمله متوالی از یک دنباله هندسی باشند، قدرنسبت دنباله هندسی کدام است

حسابی: $a_n = a_1 + 2d$

۱) $\frac{2}{3}$ ۲) $\frac{2}{5}$

$a_4 = a_1 + 3d$

۳) 2 ۴) $\frac{2}{7}$

$a_{12} = a_1 + 11d$

هندسی: $a_1 + 2d$, $a_1 + 3d$, $a_1 + 11d$

واسطه حسابی
 $(a_1 + 3d)^2 = (a_1 + 2d)(a_1 + 11d) \Rightarrow a_1^2 + 6ad + 9d^2 = a_1^2 + 13ad + 11d^2$

$$\Rightarrow -7ad + 2d^2 = 0$$

$$\Rightarrow -7d(a_1 + 2d) = 0 \Rightarrow$$

$$\left\{ \begin{array}{l} -7d = 0 \Rightarrow d = 0 \times \\ a_1 + 2d = 0 \Rightarrow a_1 = -2d \end{array} \right.$$

$$g = \frac{a^r}{a^i} \Rightarrow g = \frac{2d}{d} = 2$$

* راه حل تری: a_3, a_4, a_{12}
 $\frac{a_4}{a_3} = \frac{a_{12}}{a_4} \Rightarrow g = \frac{4}{2} = 2$

قلمچی: در یک دنباله حسابی، عملیات جمع، تفریق، ضرب، تقسیم می‌توانند سایر عملیات متوالی از یک دنباله هندسی باشند، چندمین جمله این دنباله عددی، صفر است.

۱) ۹   ۲) ۱۰
 ۳) ۱۱   ۴) ۱۲   حسابی

$$\begin{cases} a_4 = a_1 + 3d \\ a_7 = a_1 + 6d \\ a_9 = a_1 + 8d \end{cases} \Rightarrow \text{هندسی} \Rightarrow a_1 + d, a_1 + 4d, a_1 + 8d$$

$$(a_1 + 4d)^2 = (a_1 + 3d)(a_1 + 8d) \Rightarrow a_1^2 + 8d^2 + 12a_1d = a_1^2 + 10a_1d + 4d^2$$

$$\Rightarrow 2d^2 + 2a_1d = 0 \Rightarrow 2d(10d + a_1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} d = 0 \times \\ 10d + a_1 = 0 \Rightarrow a_{11} = 0 \end{cases}$$

قلمچی: جمله عمومی یک دنباله هندسی به صورت $t_n = \frac{r^{n-1}}{r}$ است. مجموع جمله اول، قدرنسبت این دنباله کدام است؟

۱) $\frac{7}{9}$ ۲) $\frac{7}{2}$
 ۳) $\frac{1}{2}$ ۴) $\frac{1}{4}$

$$t_1 = \frac{r^{1-1}}{r} = \frac{r}{r}$$

$$t_2 = \frac{r^{2-1}}{r} = \frac{1}{r} \Rightarrow g = g' = \frac{1}{\frac{r}{r}} = \frac{1}{r}$$

$$t_1 + g = \frac{r}{r} + \frac{1}{r} = \frac{r+r}{r} = \frac{7}{4}$$

قلمچی: جمله بیستم از دنباله حسابی ۳، ۰، ۳، ... با جمله پنجم از دنباله هندسی ۲، ۶، ۱۸، ... برابر است.

- ۱) چهارم   ۲) پنجم   ۳) هفتم   ۴) هشتم

$$\text{دنباله حسابی} = a_n = a_1 + 19d \Rightarrow -2 + (19 \times 2) = -2 + 38 = 36$$

$$\text{دنباله هندسی} = a_n = 36 \Rightarrow a_1 \cdot 2^{n-1} = 36 \Rightarrow 2(2)^{n-1} = 36$$

$$\Rightarrow 2^{n-1} = 18 \Rightarrow 2^{n-1} = 2^3 \Rightarrow n-1 = 3 \Rightarrow n = 4$$

